

УДК 636.083.312:636.083.14

Польовий Л.В, доктор с.-г. наук, професор

Коба К.Ю., магістранта

Вінницький національний аграрний університет

**БЕЗПРИВ'ЯЗНЕ УТРИМАННЯ КОРІВ НА ГЛИБОКІЙ ПІДСТИЛЦІ У
БУДІВЛІ ШИРИНОЮ 12 І 18 МЕТРІВ**

При реконструкції тваринницьких будівель для утримання корів на глибокій підстилці необхідно надавати перевагу будівлям шириною 18 метрів тому, що у порівнянні із 12-метровими виробничі площі використовуються більш ефективно на 25%.

Ключові слова: корови, утримання, підстилка, будівля, використання, площа, відпочинок, годівельний стіл.

У період реформування аграрного сектора України відбулось зменшення потужності сільськогосподарських підприємств з виробництва молока. Одним із ефективних шляхів використання вільних тваринницьких будівель є реконструкція [1].

Серед найменших затрат при реконструкції вважається безприв'язне утримання корів на глибокій підстилці. Дана технологія не передбачає значних матеріальних коштів на обладнання стійл для годівлі та відпочинку корів, на витрати електроенергії по видаленню гною, утеплення приміщень та ін. [2].

Різні за потужністю приміщень будівлі потребують індивідуальних розміщень корів у відповідності до вітчизняних норм технологічного проектування [3].

Тому, актуальним є дослідження технологій утримання корів на глибокій підстилці у будівлях різних за розмірами. Найбільш розповсюдженими є будівлі шириною 12 і 18 метрів.

Виходячи із цього метою оцінки були будівлі 12x78 м і 18x78, де передбачено утримання корів на глибокій підстилці.

Матеріал і методика досліджень. Проведена оцінка використання будівель 12 і 18 метрів з технологією утримання корів на глибокій підстилці, видаленню гною два рази на рік за допомогою бульдозера, роздача кормів-мобільним транспортом, напування – із автонапувалок, площа та фронт годівлі у відповідності з нормативними даними ВНТП-АПК-01.05.

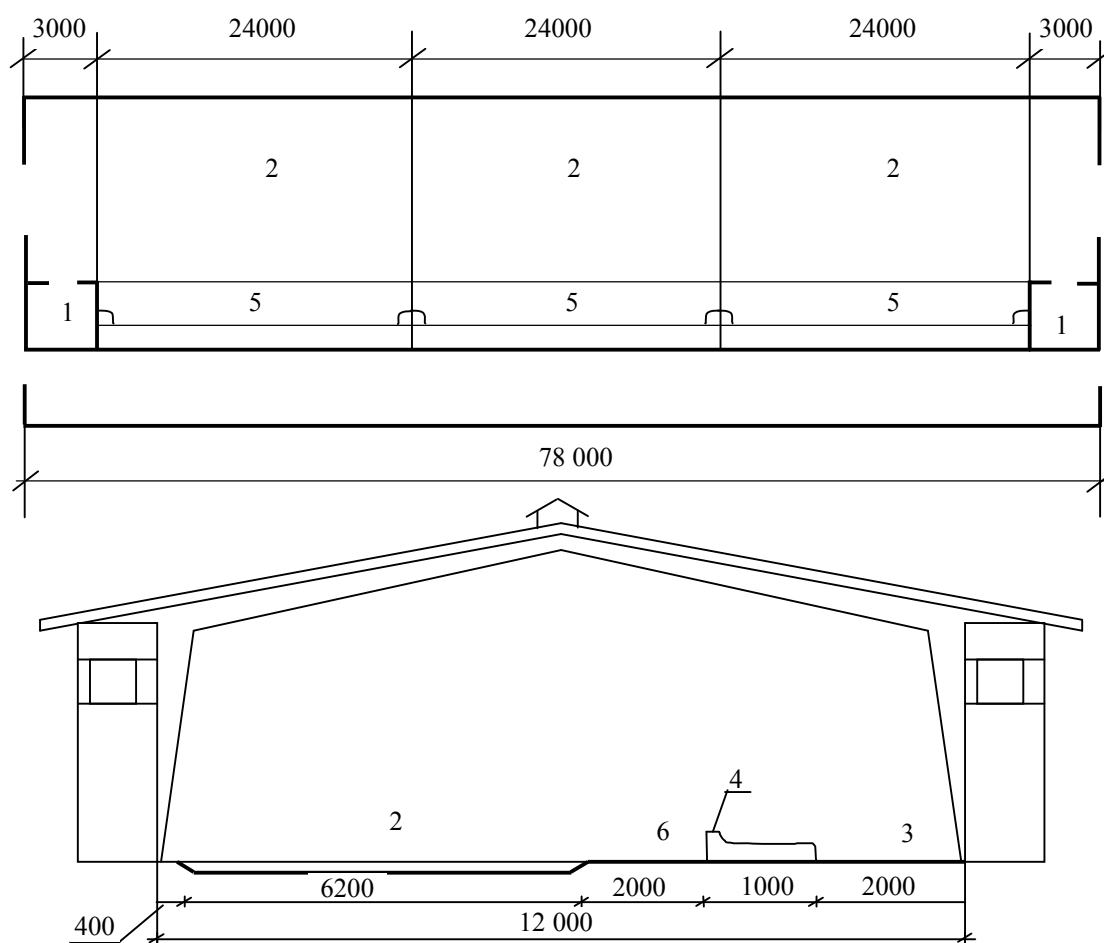
За результатами розміщення корів визначений більш ефективний варіант реконструкції будівлі за показниками використання виробничих площ.

Результати досліджень. У будівлі 12x78 м розміщується 90 корів у трьох технологічних групах по 30 голів. Розмір секції 24x8,6 м. Загальною площею

206,4 м або по 6,88 м на одну голову, в тому числі зона відпочинку 24x6,2 м (148,8 м) та по 4,96 м на голову (рис. 1).

Обладнання зони годівлі дозволяє вільно підходити коровам до годівельного столу і розміщуватись у годівельної решітки. Обладнання годівельного столу розміром 3,4 м, де 2,0 м для руху мобільного транспорту, а 1 метр для накопичення кормів. На кожну голову виділено по 0,8 м годівельного стану.

Загальна площа будівлі 12x78 м складає 936 м² або на кожну корову по 10,4 м, в тому числі для відпочинку на глибокій підстилці 446,4 м², що складає 47,69 % від загальної площі.

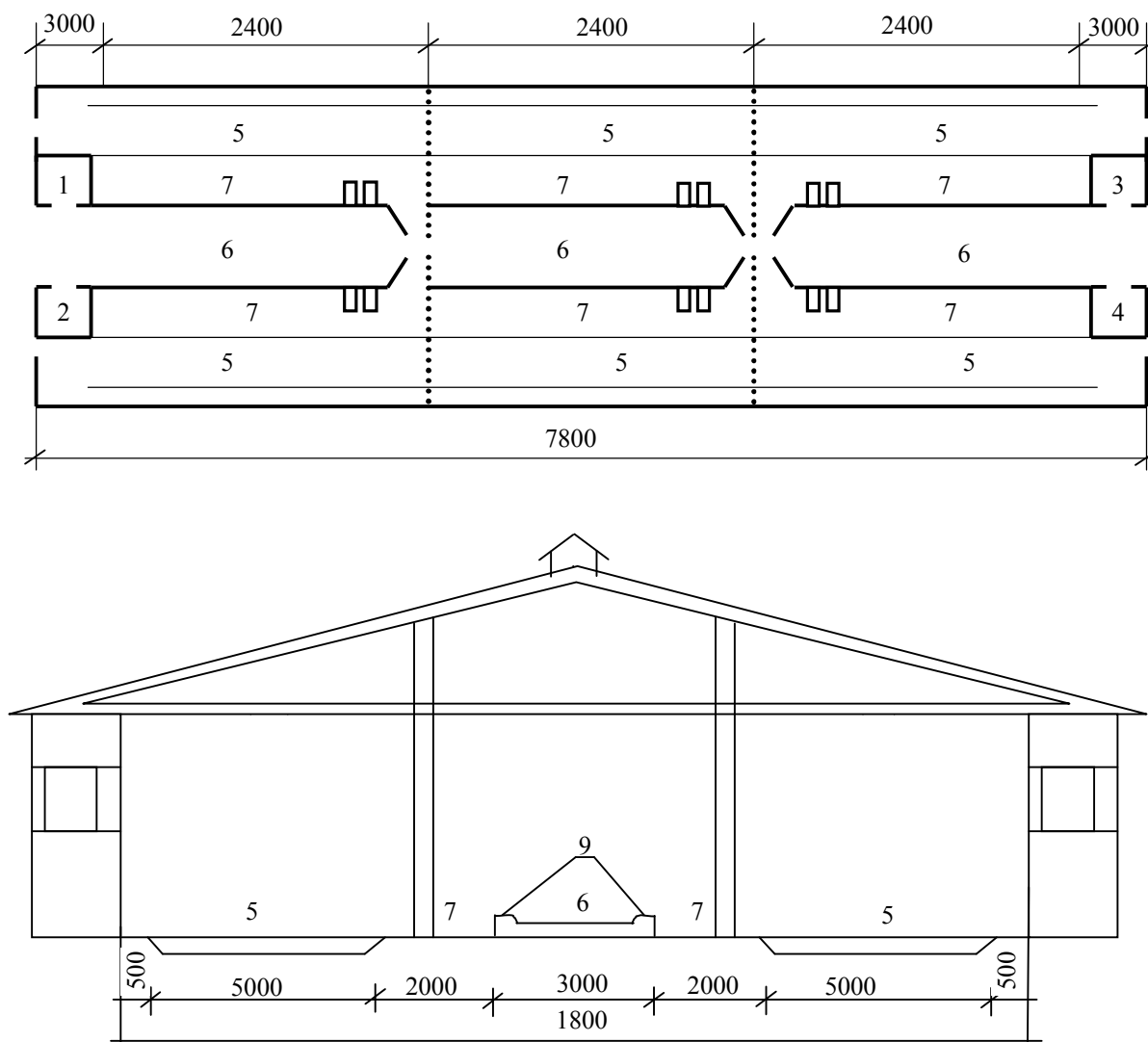
Рис. 1. Корівник на 90 корів безприв'язного утримання на глибокій підстилці

1. Приміщення для підстилки . 2. Секція на 30 корів. 3. Годівельний стіл. 4. Годівельна решітка. 5. Автонапувалки. 6. Зона годівлі.

У будівлі 18x78 м розміщується 180 корів у шести технологічних групах по 30 голів. Розмір секції 24x7,5 м, загальна площа 180 м² або 6 м² на одну голову, в тому числі зони відпочинку 24x5 м (120 м²) та по 4 м² на одну голову (Рис.2).

Зона годівлі розміщена по центру шириною 7 м, де по 2 м є місце для корів у годівельної решітки, яка розділяє годівельний стіл. Корми розкидають мобільним транспортом у годівельний стіл шириною проїзду 3 м. За фронтом годівлі на кожну корову виділено у годівельній решітці по 0,8 м. У кожній секції обладнано по дві автонапувалки.

Загальна площа будівлі 1404 м або на кожну корову припадає по 7,8 м², в тому числі для відпочинку на глибокій підстилці виділено 720 м² або по 4 м². Використання площі для відпочинку корів складає від загальної 51,28%, що більше ніж будівлі 12x78 м на 3,79%.

Рис. 2. Корівник на 180 корів безприв'язного утримання на глибокій підстилці:

1. Приміщення для обслуговуючого персоналу. 2. Запас кормів. 3-4. Запас підстилки.
5. Зона відпочинку. 6. Годівельний стіл. 7. Зона годівлі корів. 8. Автонапувалка. 9.
Годівельна решітка.

Таким чином варіант годівлі 18 м шириною виявився більш ефективним ніж 12 метрів тому, що використання загальної площі будівлі під зону відпочинку корів на глибокій підстилці більш ефективно. Крім того на кожен голову припадає у 12 метровій будівлі 10,4 м, а у 18 м – на 2,6 м або на 25%.

Висновок. Необхідно надавати перевагу при реконструкції тваринницьких будівель для утримання корів на глибокій підстилці будівлями шириною 18 метрів тому, що у порівнянні із 12 метровими виробничі іноді використовуються більш ефективно на 25%.

Література

1. Польовий Л.В. Технології скотарства в реформованих сільськогосподарських підприємствах Вінницького регіону/ Л.В. Польовий, О.С.Яремчук.- Вінниця:Книга – Вега, 2002.-320с.
  2. Луценко М.М. Перспективні технології виробництва молока/М.М.Луценко, В.В. Іванишин, В.І.Смоляр.-К: Академія,2006.-192с.
  3. Польова О.Л. Ефективність енергоощадного утримання тварин/О.Л.Польова.- Житомир:Рута,2010,-179с.
-

Summary**OUTDOOR UNITS KEEPING COWS ON DEEP LITTER IN THE BUILDING WIDTH OF 12 AND 18 METERS / Polyovyi L., K. Koba**

Should give priority to the renovation of buildings for animal keeping cows on deep litter buildings width of 18 meters that compared with 12 meter production sometimes used more effectively by 25%.

Keywords: cows, maintenance, litter, building use, area, rest, hodelnyy table.

УДК 636.083.312

Польовий Л.В., доктор с.-г. наук, професор
Кореновська Н.О., магістрант
Вінницький національний аграрний університет

УДОСКОНАЛЕННЯ КОНТРОЛЬНО-СЕЛЕКЦІЙНОГО КОРІВНИКА

У статті представлений контроль-селекційний корівник, який включено у загальну технологічну схему виробництва молока, де нетелів підготовлюють до отелень, перевіряють корів-первісток за комплексом ознак та підготовлюють їх до інтенсивної експлуатації протягом 5-6 лактацій. При цьому мінімально витрачаються енергія кормів, праця людей. Максимально використовуються генетичні можливості тварин, зберігається енергія повітря у приміщеннях для тварин тощо.

Ключові слова: технологія, оцінка, корівник, селекційний, нетелі, корови-первістки.

Відтворення стада потребує планових підходів до оцінки продуктивних та племінних ознак нетелей та корів-первісток.

Одним із шляхів цілеспрямованої оцінки нетелей та корів-первісток є обладнання спеціальних приміщень для їх утримання [1].

У багатьох країнах із розвинутим скотарством створені спеціальні технологічні зони для перевірки молодих корів за комплексом ознак, що дає високий економічний ефект. Зменшують витрати на відбір тварин бажаних типів та розподіл їх за напрямками продуктивності [2].

В умовах реформованих сільськогосподарських підприємств з виробництва молока необхідно розробити пропозиції по обладнанню контроль-селекційних корівників [3].

Тому **метою** наших досліджень було розмістити у будівлі 12×84 м нетелей і корів-первісток для оцінки за комплексом ознак.